

KYRÖSJÄRVEN KUHAN KASVU, KANNAN RAKENNE JA KALASTUS

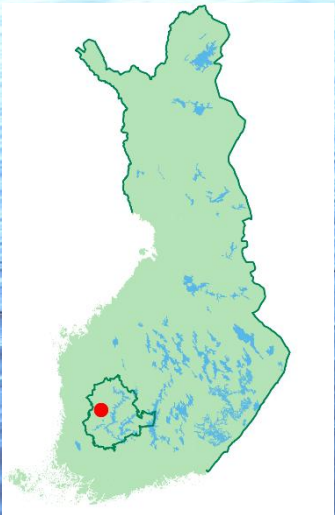
Kyrösjärven Kuhapäivä Ikaalinen 6.11.2025

Toiminnanjohtaja Ismo Kolari

ismo.kolari@kalatalo.fi, www.kalatalo.fi

Pirkanmaan
Kalatalouskeskus

KYRÖSJÄRVI 9 607 HA

- Suomen järvitilastossa 47., keskisyyvyys 10,4 m, maks. 47 m
- Pääaltaan ekologinen tila luokitellaan hyväksi (luonnos 2025; tyydyttävä, luokituskriteerien muutos), lahtivedet rehevämpiä ja vedenlaatu niissä heikompi
- Säännöstelty, lievästi rehevä, runsashumuksinen ruskeavetinen vesistö
- Laaja valuma-alue, jossa laajalti turvetuotantoa, vesi tummunut 1970-2020-lukujen välillä
- Kuhakanta taantui 1960–1980-lukujen välillä (ei hävinnyt), elpyi 1980-luvun lopulla
- Kuha nykyään merkittävin saalislaji
- Vahva hidaskasvuinen kuhakanta, jonka luontainen lisääntyminen toimii hyvin
- Runsaita kuhaistutuksia 1980–2010-luvuilla, v. 2019 jälkeen istutuksia enää v. 2020–2021 Viljakkalanselkään
- Karkea arvio kuhasaalistasta 30–50 tn/v
- Kaupallinen kuhankalastus melko vireää, viime vuosina rysäkalastuksen suhteellinen merkitys kasvanut

Kyrösjärven vettä
elokuu 2025

KYRÖSJÄRVEN KUHAKANNAN HOIDON JA KÄYTÖN MUUTOS VUOSINA 2019–2020

- **Vuonna 2019 päätös kuhaistutusten lopettamisesta;**
 - luontainen lisääntyminen vahvaa, ei perusteita istutusten jatkamiselle; jo muutenkin kova ravintokilpailu ja hidas kasvu
 - perinnöllisen monimuotoisuuden ja alkuperäisen kannan säilyttäminen, ei tuoda enää vierasta geeniperimää turhan takia
- **Vuonna 2020 verkon solmuväliä laskettiin 50:stä 45 mm:iin**
 - paluu 1990-luvun käytäntöön (40 mm ja 45 mm)
 - pitkä säätelyjakso (> 20 v) ei tuottanut tavoiteltua tulosta eli saaliiden paranemista ja saaliskalan koon merkittävää kasvua
 - Kyrösjärven kuhan kasvunopeudesta ei ole vanhempaa aineistoa; **oliko kasvu jo aiemminkin (esim. 1940 – 50 luvuilla) hintaanlaista? Vai onko se hidastunut ympäristön, kannan tilan ja ravintotilanteen muuttuessa?**
- **Kuhan alamitta laskettiin 37 cm:iin ensin vuosille 2020–2024, jatkuu myös vuosina 2025–2029 (uusi ELYN päätös)**

KYRÖSJÄRVEN KUHA-KANNAN HOIDON JA KÄYTÖN MUUTOS

MUUTOSTEN KESKEISET TAVOITTEET:

- **Kuhakannan entistä monipuolisempi hyödyntäminen;** kalatuotannon talteenoton mahdollistaminen, voidaan kalastaa myös hidaskasvuisia yksilöitä, joita korkea alamitta suojeli
- **Ravintokilpailun vähentäminen;** kuhan ravintotilanteen paraneminen ja mahdollinen kasvun nopeutuminen

KALASTUKSEN SÄÄTELYN SEURANTA JA KEHITTÄMINEN KYRÖSJÄRVELLÄ –HANKE 2023–2025

EMKVR:n / Kuha-Suomen Kalaleaderin ja Kyrösjärven kalatalousalueen rahoittama hanke, toteuttaja Pirkanmaan Kalatalouskeskus, budj. 18 800 €

- Kuhanäytteet 2023–2024 (–2025), kasvu, vuosiluokat, sukukypsyys, kunto
- Kokonaiskuhaasaalisarvio
- Kuhasaaliin rakenne ja muu saalis (muikkunäytteet 2024)
- Kaupallisen kalastuksen ja saaliiden muutokset, rysäkalastuksen seuranta, ammattikalastajien haastattelut
- Vapaa-ajankalastuksen ja kalastusmatkailun muutokset, kysely ja haastattelut
- Loppuraportti ja loppuseminaari (lkaalinen 6.11.2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuha-Suomen
Kalaleader

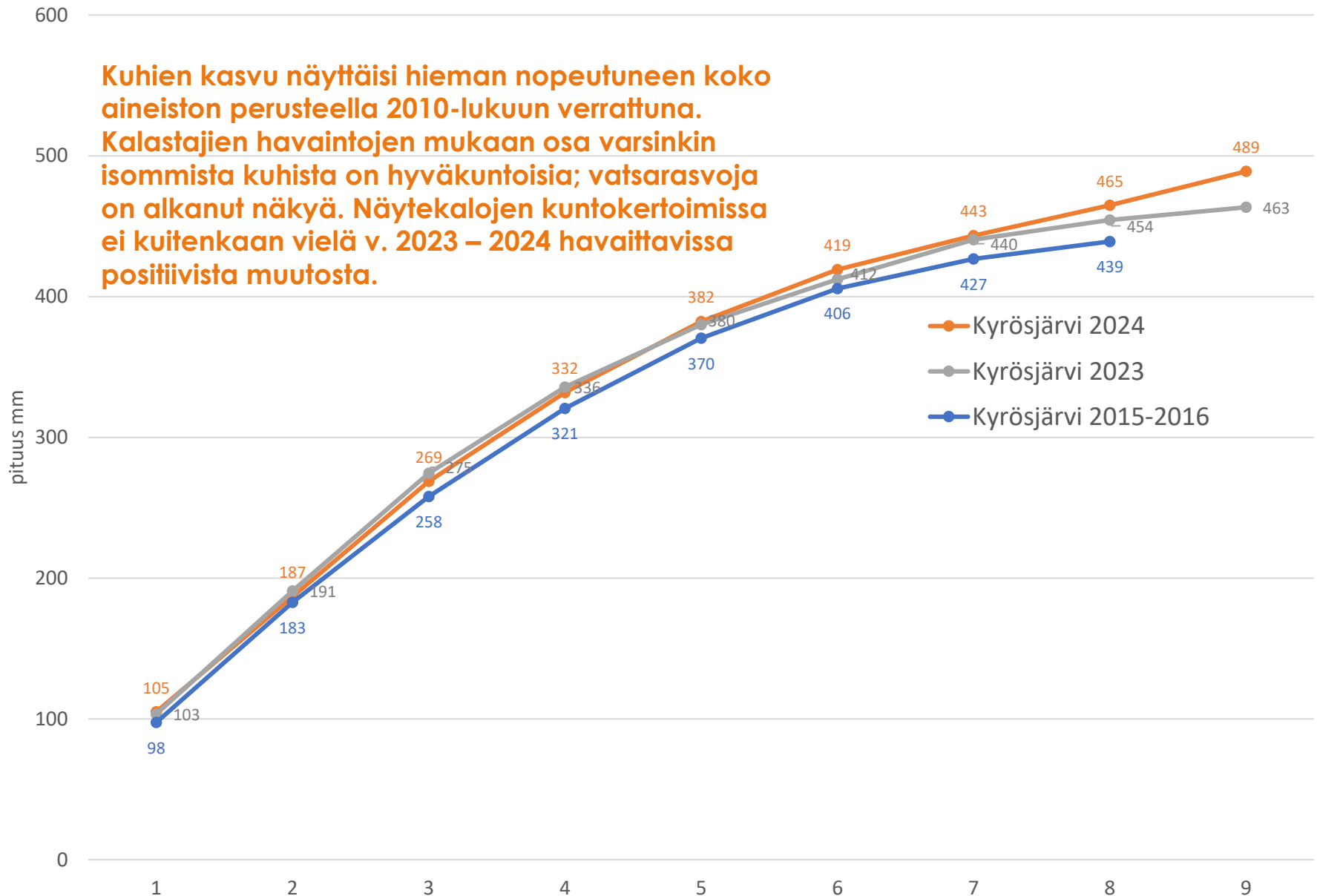
Kyrösjärven kalatalousalue

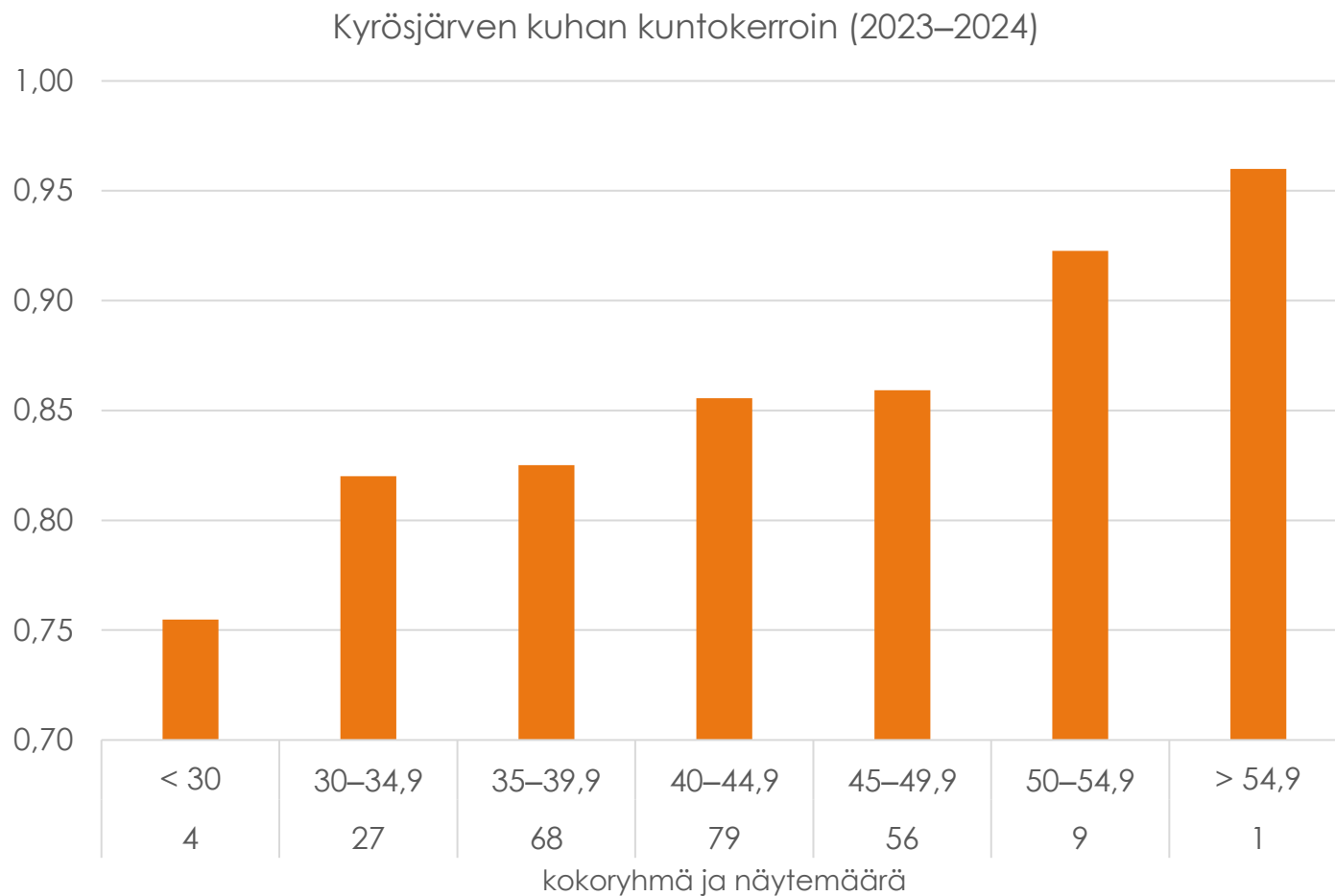

**Pirkanmaan
Kalatalouskeskus**

Kuhan kasvu Kyrösjärvessä

Kuhien kasvu näyttäisi hieman nopeutuneen koko aineiston perusteella 2010-lukuun verrattuna. Kalastajien havaintojen mukaan osa varsinkin isommista kuhista on hyväkuntoisia; vatsarasvoja on alkanut näkyä. Näytekalojen kuntokertoimissa ei kuitenkaan vielä v. 2023 – 2024 havaittavissa positiivista muutosta.

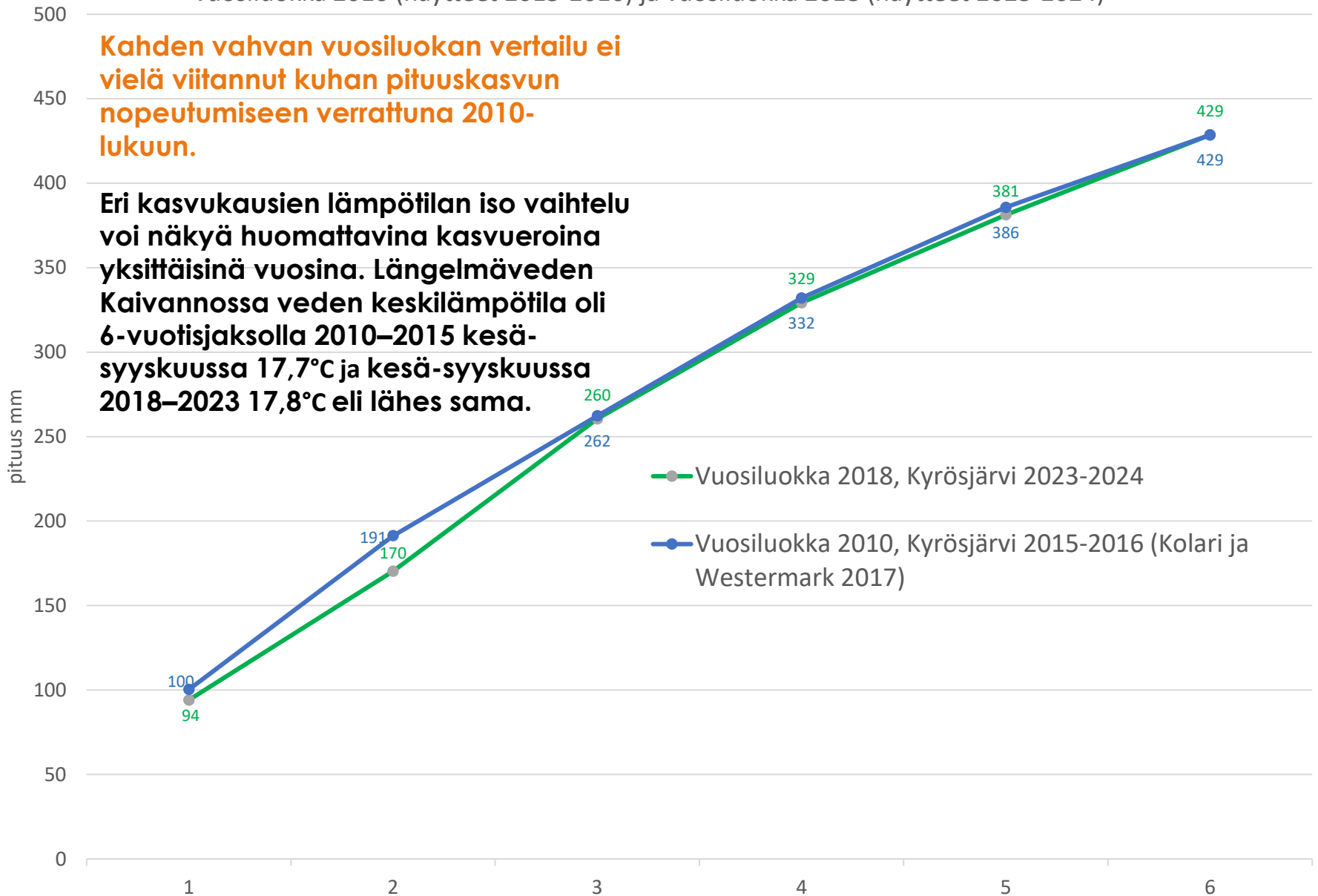
Kuntokertoimessa ei muutosta 2010-luvun puolivälistä

Kuhan kasvu Kyrösjärvässä 2010- ja 2020-luvuilla

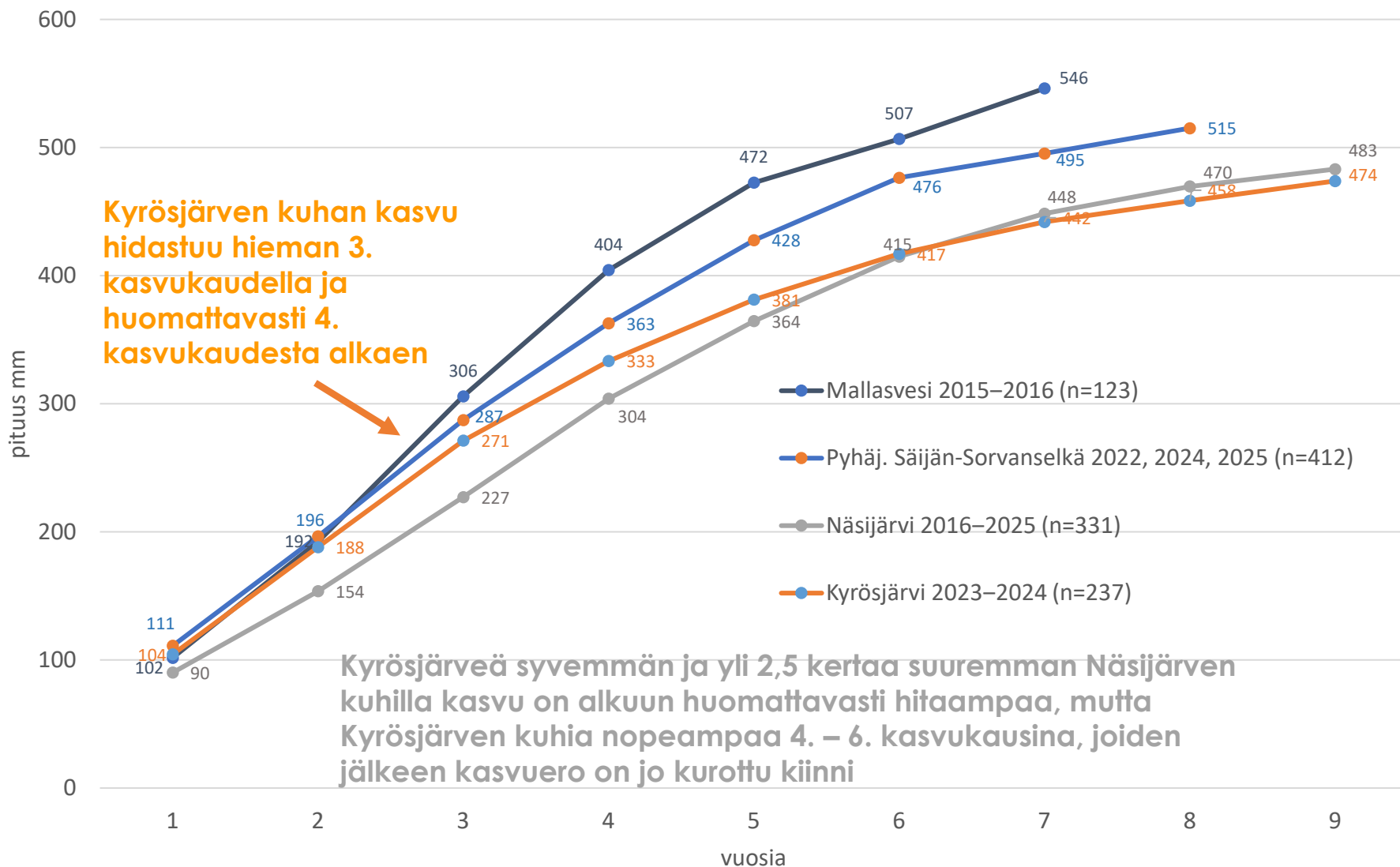
vuosiluokka 2010 (näytteet 2015-2016) ja vuosiluokka 2018 (näytteet 2023-2024)

Kahden vahvan vuosiluokan vertailu ei vielä viitannut kuhan pituuskasvun nopeutumiseen verrattuna 2010-lukuun.

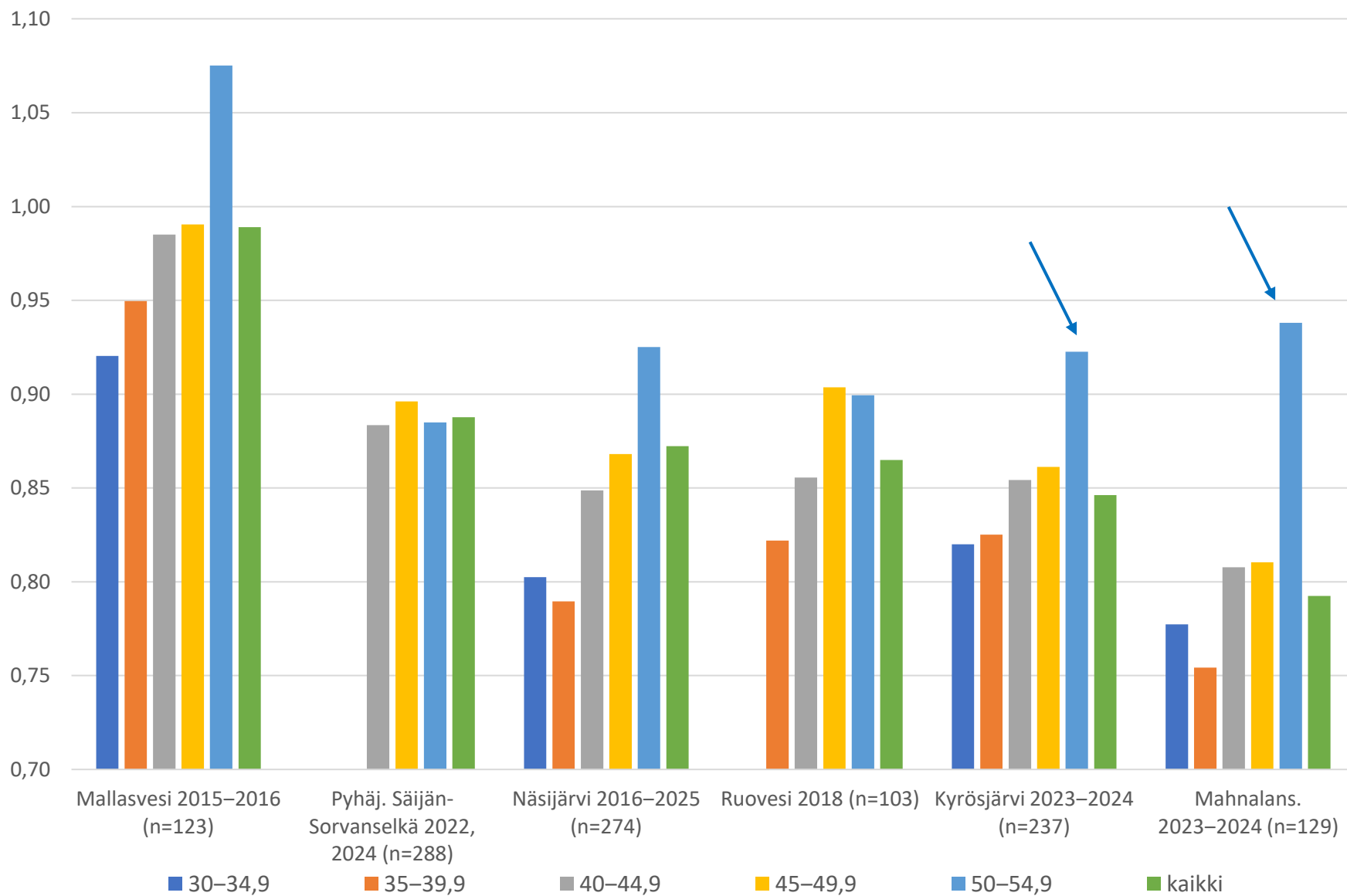
Eri kasvukausien lämpötilan iso vaihtelu voi näkyä huomattavina kasvueroina yksittäisinä vuosina. Längelmäveden Kaivannossa veden keskilämpötila oli 6-vuotisjaksolla 2010–2015 kesä-syyskuussa 17,7°C ja kesä-syyskuussa 2018–2023 17,8°C eli lähes sama.

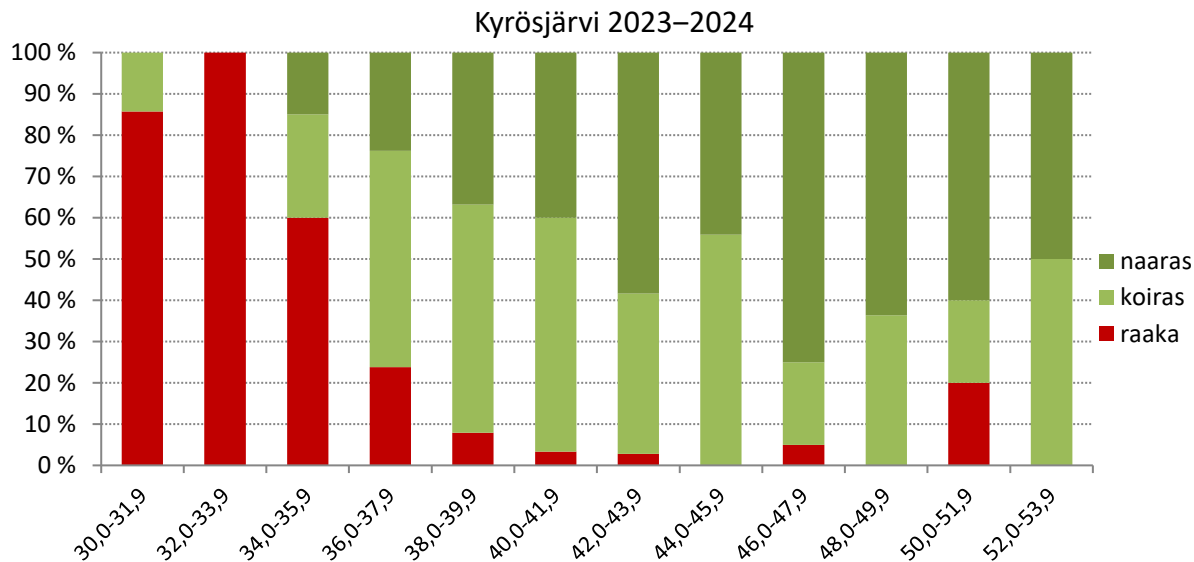
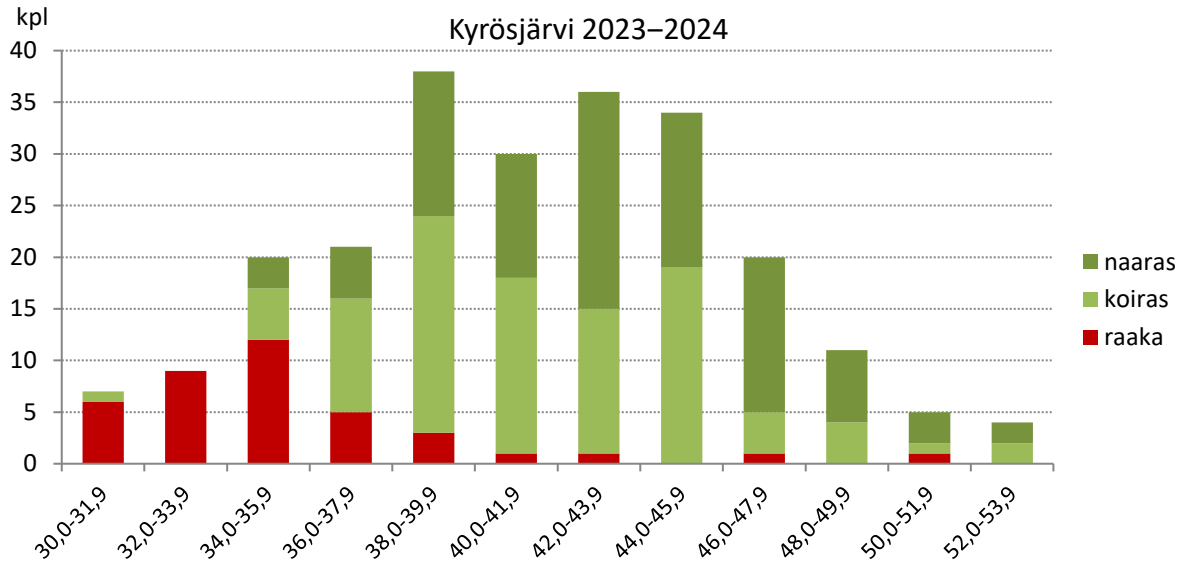
Kuhien kasvu 4 järvessä (30–54,9 cm näytekuhat)

Kuntokerroin kokoluokittain 6 järvessä (30–54,9 cm kuhat)

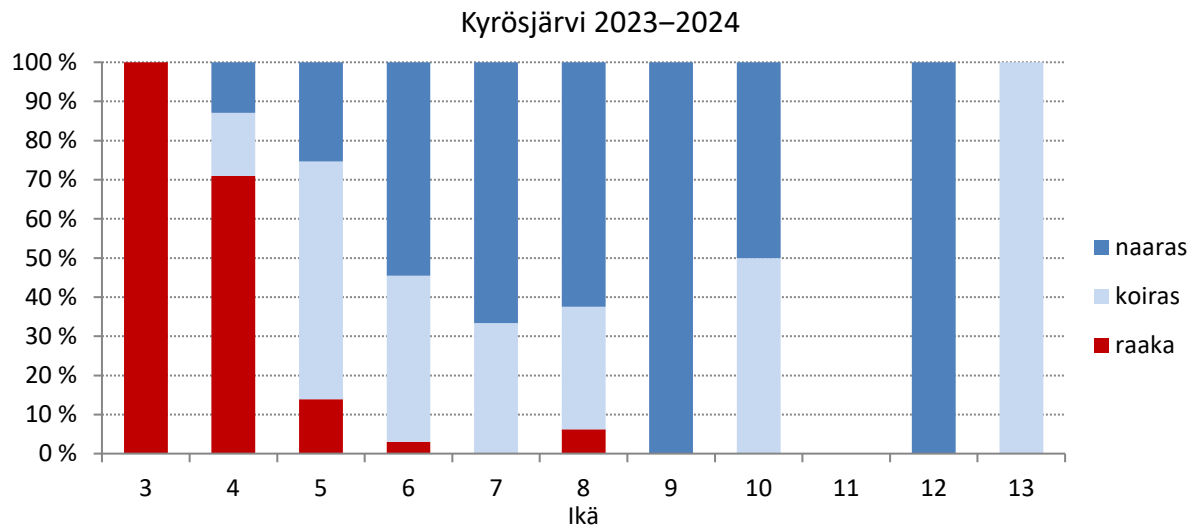
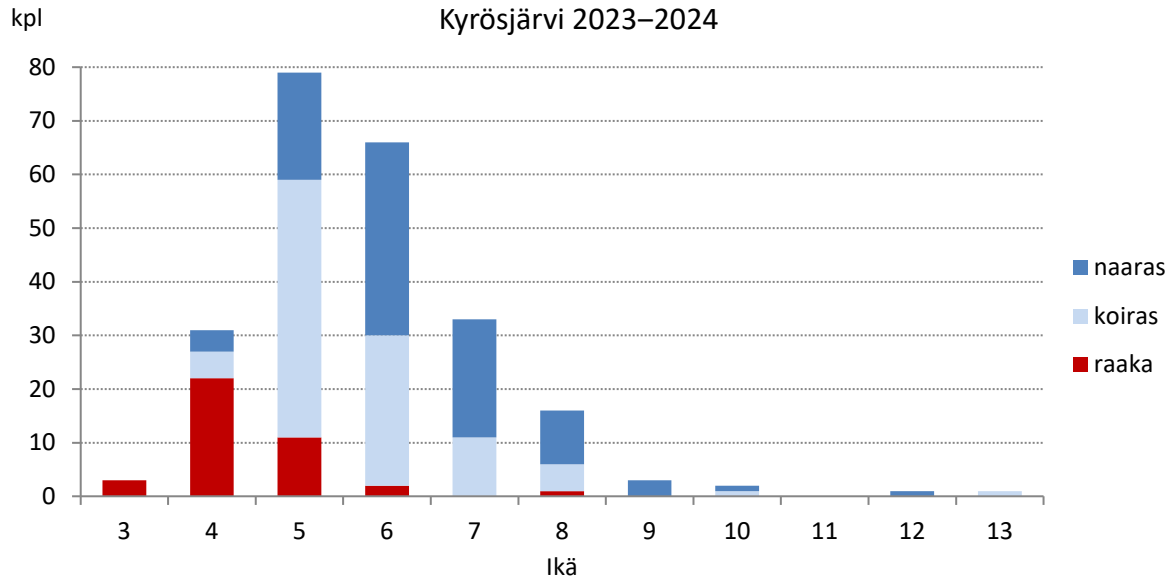
KUHIEN SUKYPSYYSKOKO

Kyrösjärven kuhat kutevat melko pienikokoisina, yli 90 % alle 40 cm pituisina.

Sukukypsymisessä ei muutoksia 2010-luvun puolivälistä

KUHIEN SUKYPSYYSIKÄ

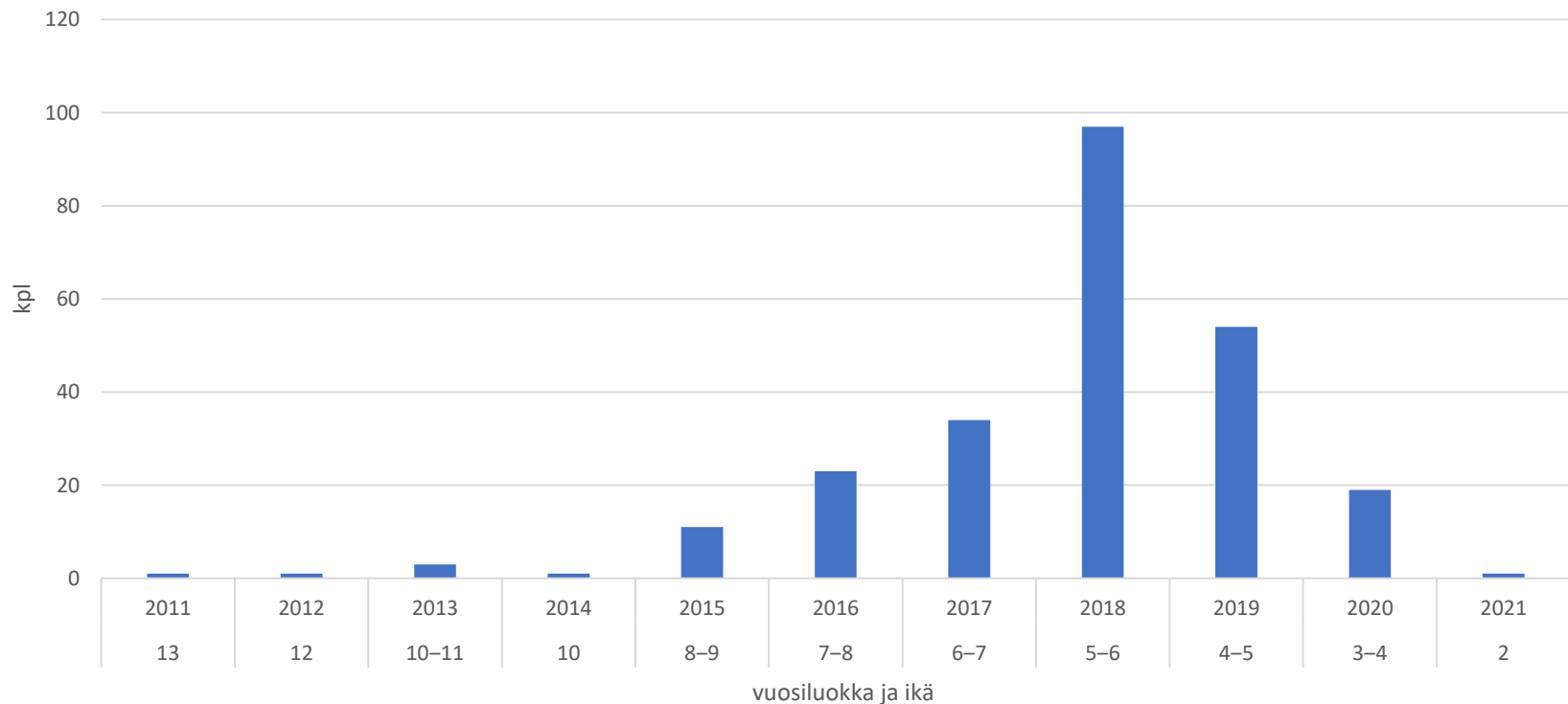

Sukukypsymisessä ei
muutoksia 2010-luvun
puolivälistä

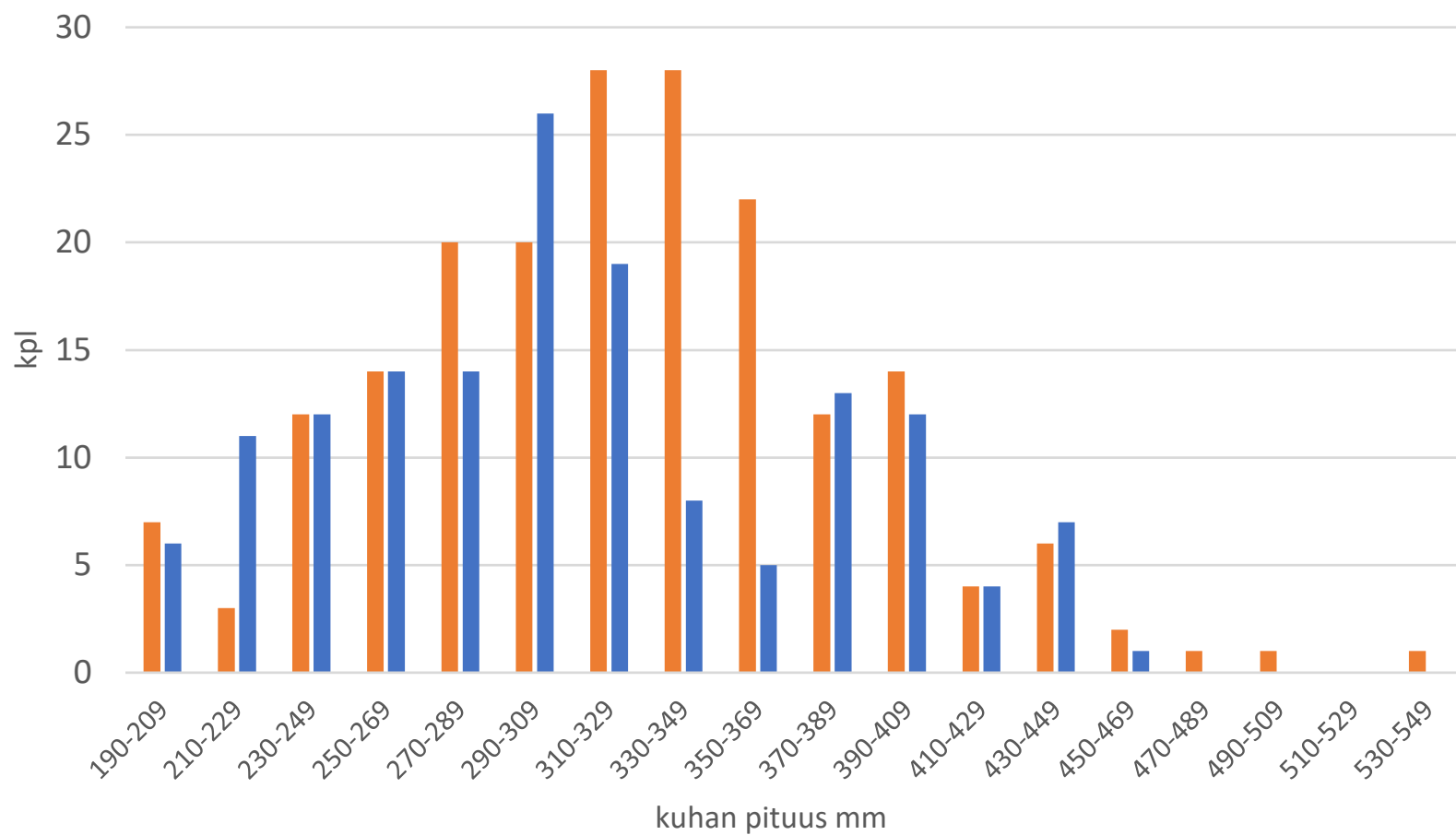
KUHAVUOSILUOKAT KYRÖSJÄRVESSÄ

VUOSIEN 2023 JA 2024 SAALISNÄYTTEISSÄ

Aineiston tavoitekoko 30–55 cm, keskipituus 412 mm ja keskipaino 625 g

Kuhien koko vannerysäsaaliissa vuosina 2024 ja 2025

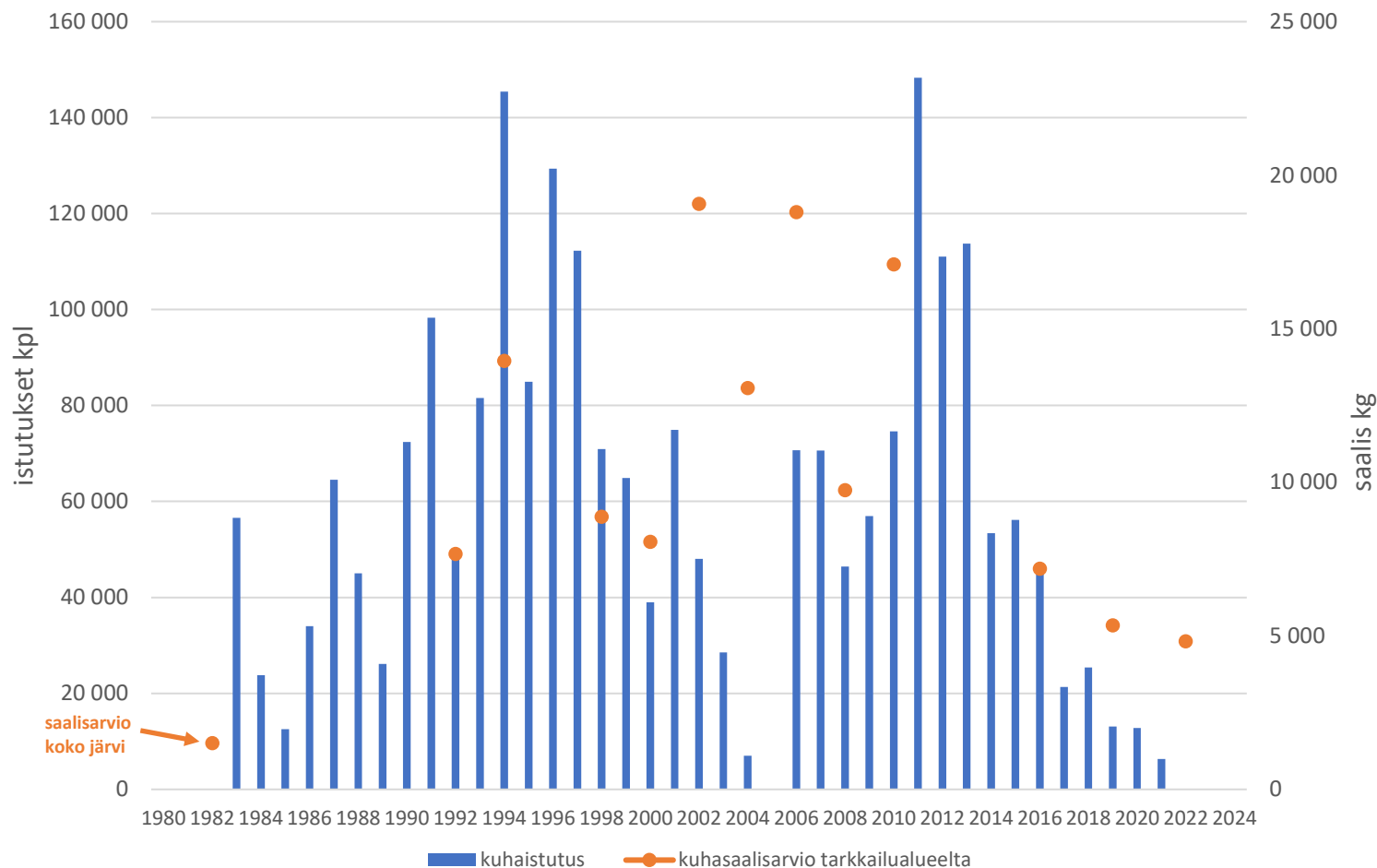

Kalapesän havaksen solmuväli 20 mm

6.8.2024 28.8.2025

KYRÖSJÄRVEEN MASSIIVISIA KUHAISTUTUKSIA 1980–2010-LUVUILLA – SAALISKEHITYKSEN JA ISTUTUSTEN VÄLILLÄ EI POSITIIVISTA LOOGISTA YHTEYTTÄ 2000-LUVULLA

Kyrösjärven kuhaistutukset vuosina 1980–2024 (yht. 2,06 milj kpl)
ja kuhasaaliit tarkkailualueella (Ilmoitettu pinta-ala 5 500–8 400 ha)

KYRÖSJÄRVEN VAPAA-AJANKALASTUS JA SEN SAALIS VÄHENTYNYT RAJUSTI VIIMEISEN 30 VUODEN KULUESSA; KUHAN OSUUS NOUSSUT JYRKÄSTI

EI SIS. YLEISKALASTUSOIKEUKSIN TAPAHTUVAA KALASTUSTA, JONKA SAALISOSUUS LUULTAVASTI HUOMATTAVA 2000-2020-LUVUILLA

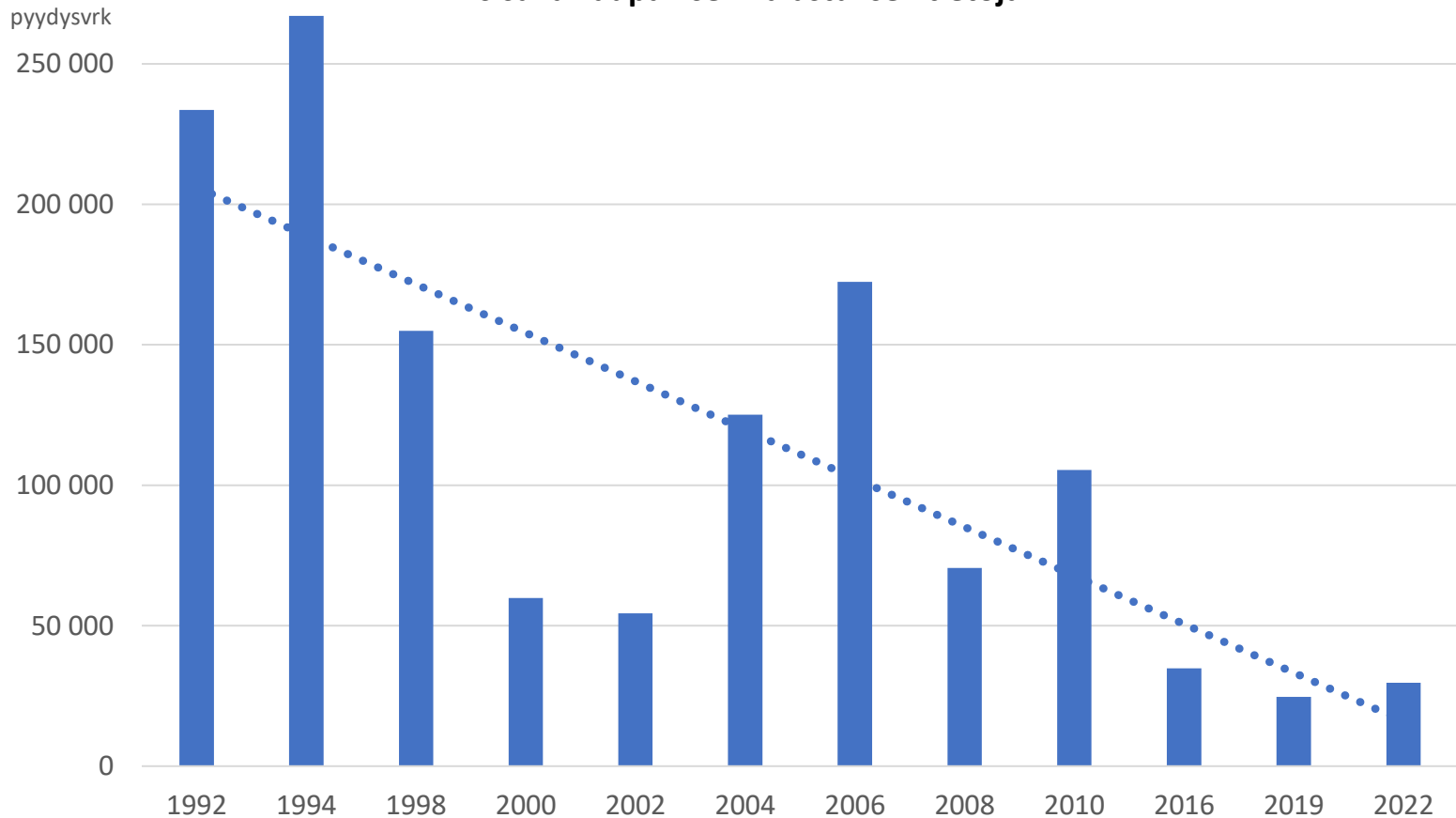
Lähde: KVVY, velvoitetarkkailuraportit, 1990-luvulla ilm. tarkkailualue (A + B) 8 400 ha, myöhemmin n. 5 500 ha

VAPAA-AJANKALASTAJIEN PYYDYSKALASTUS NYKYÄÄN VÄHÄISTÄ, MIKÄ SELITTÄÄ PITKÄLTİ KALANSAALIIDEN VÄHENEMISEN PAIKALLISILLA LUVILLA TAPAHTUVASSA EI-KAUPALLISESSA KALASTUKSESSA

Verkkopyynti Kyrösjärven tarkkailualueella

Ilmoitetut pinta-alat v. 1992–2000 8 400 ha, v. 2002–2022 5 400–5 526 ha

Ei sisällä kaupallisen kalastuksen tietoja

Lähde: KVVY, velvoitetarkkailuraportit

KYRÖSJÄRVEN KAUPALLISEN KALASTUKSEN LUVAT

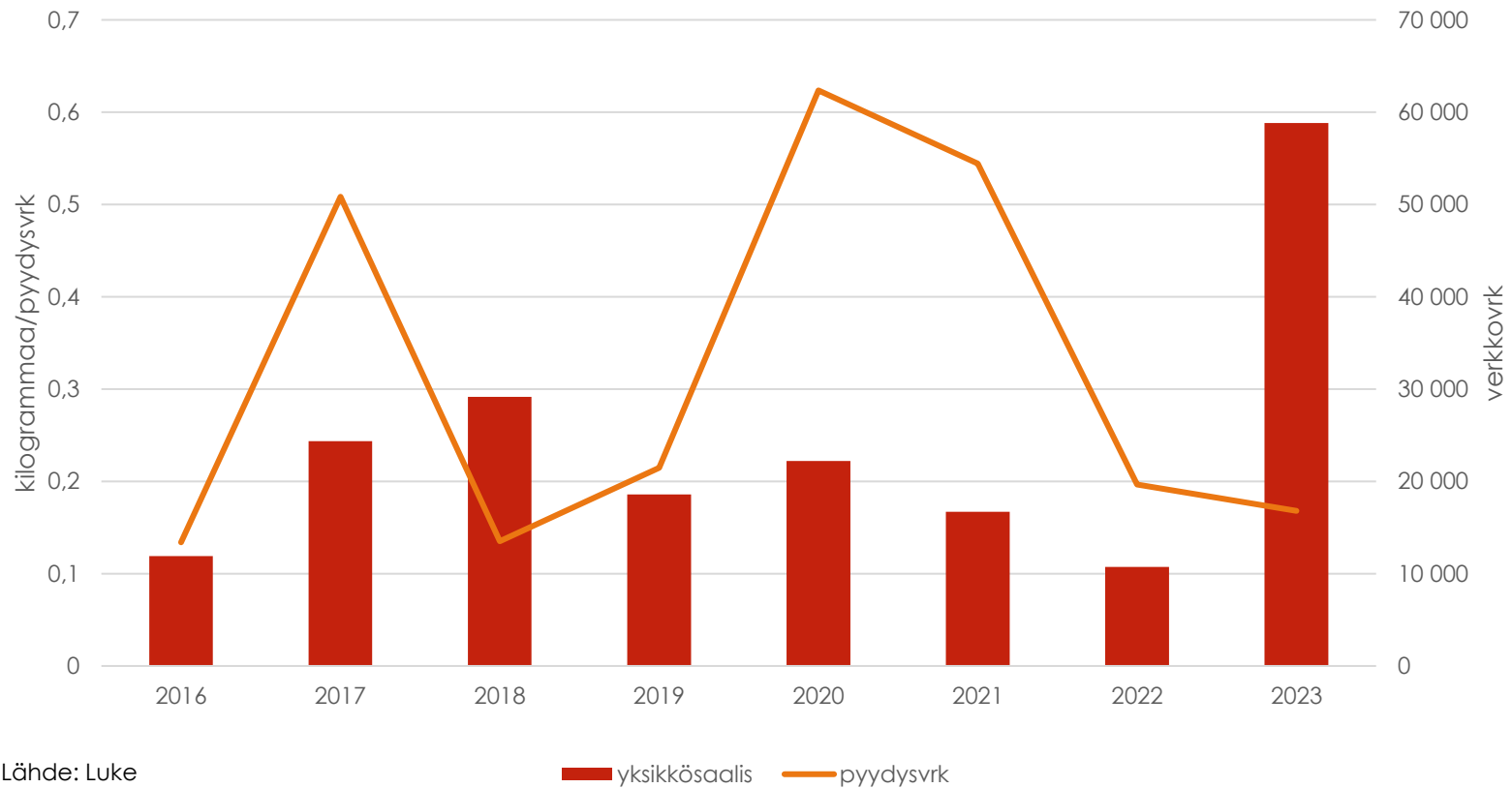
	2017	2020	2021	2024	2025
kalastajia	15	10	13	8	7
pyydysyksiköt	1041	1354	1540	1190	630
isorysä 3 m	3	16	16	8	4
isorysä 6 m	6	17	18	17	13
isorysä 10 m	2	2	2	4	1
isorysät yhteensä	11	35	36	29	18

Lähde: Kyrösjärven kalatalousalue

Kalastaja- ja pyydysmäärä laskenut
selvästi vuosina 2024–2025

KYRÖSJÄRVEN KAUPALLINEN KALASTUS

Kuhan yksikkösaalis ja pyyntiponnistus verkoilla

Huom! Yksikkösaaliin laskentatapa sama riippumatta verkon korkeudesta, jossa ei rajoituksia Kyrösjärvellä; voi osittain selittää yksikkösaaliin rajua nousua vuonna 2023 vahvan kuhavuosisiluokan 2018 rekrytoitumisen ohella.

KYRÖSJÄRVEN KAUPALLINEN KALASTUS

Kyrösjärven kaupallisen kalastuksen ilmoitettu saalis

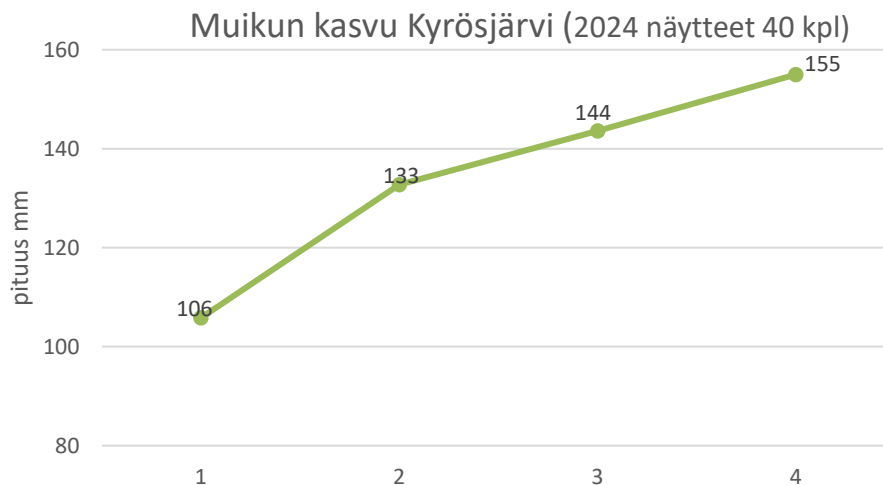
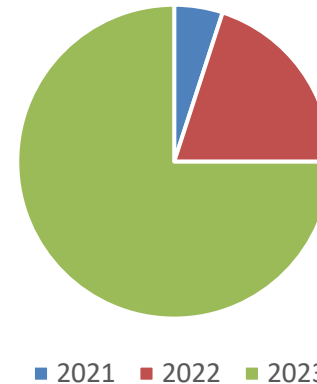
Iso vaihtelu viittaa siihen, että saalistiedot ovat osittain puutteellisia

MUIKKU

KALASTAJIEN HAVAINTOJEN MUKAAN **MUIKKUKANTA VAHVISTUI SELVÄSTI** AIEMMASTA VUOSINA 2022–2024; SAALISHUIPPU SYKSY 2023, PYYNTIÄ 12–14 MM VERKOILLA. MUIKKUTILANTEEN PARANTUMINEN NOPEUTTAA KUHAN KASVUA.

Muikkuvuosiluokat Kyrösjärvi
syksy 2024 (n=40)

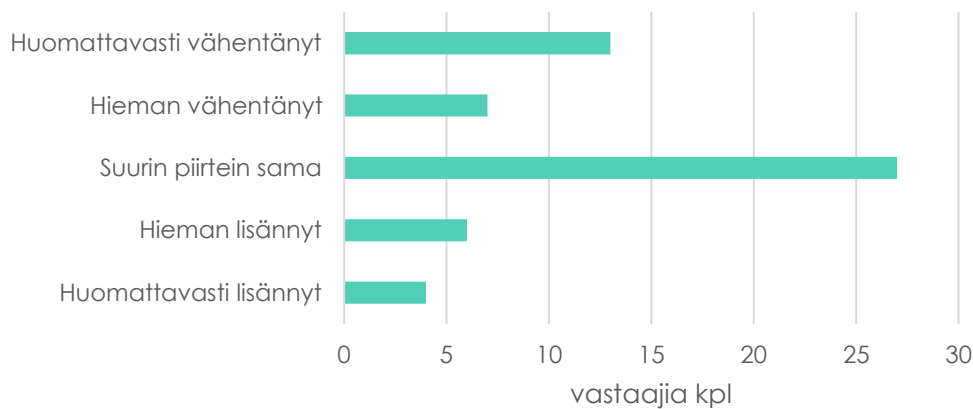

Onko kuhan kalastuksen tehostuminen ja petokalojen kappalemääräinen vähentäminen vaikuttanut Kyrösjärven muikun elpymiseen vai onko kysymys tilapäisestä ilmiöstä ja yksittäisistä vahvoista vuosiluokista, jotka olivat seurausta muikun poikasten hyvästä menestyksestä poikkeuksellisen suotuisien olosuhteiden takia?

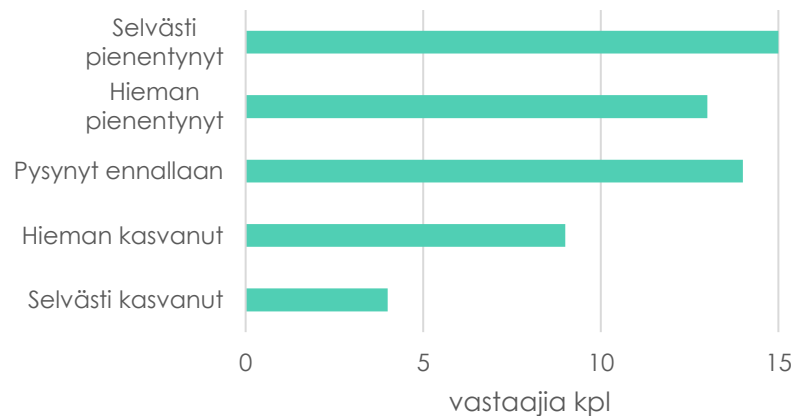
Kyrösjärven kalatalousalue jatkaa muikkuseurantaa vuosina 2025–2026.

KYSELY KYRÖSJÄRVEN YHTENÄISLUVAN VERKKOKAUPASTA LUNASTANEILLE VAPAA- AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

Kuhanpyynnin muutos

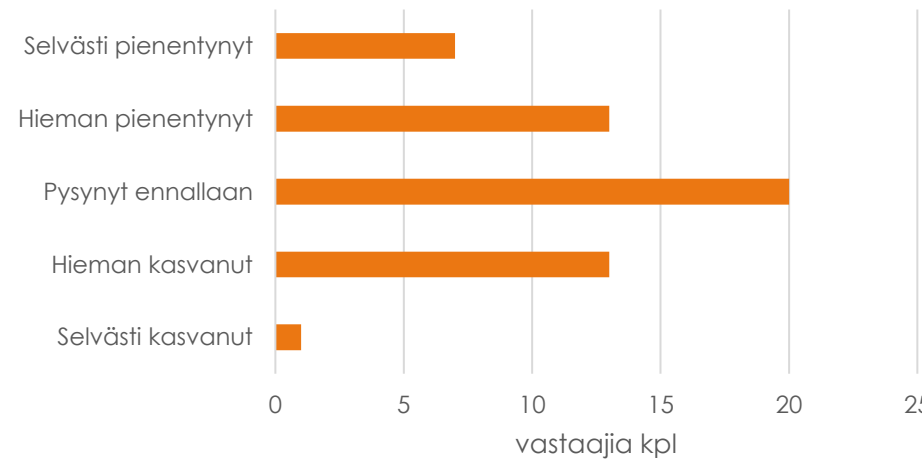

Kuhasaaliin muutos

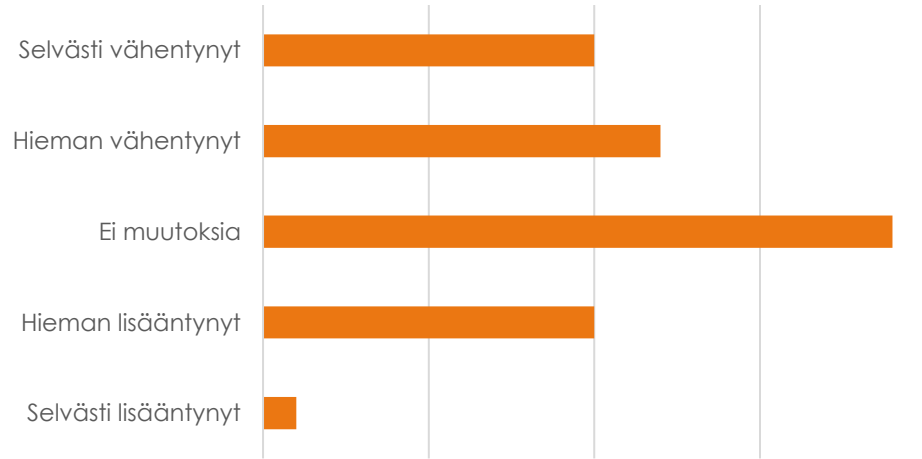

KYSELY KYRÖSJÄRVEN VAPAA- AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

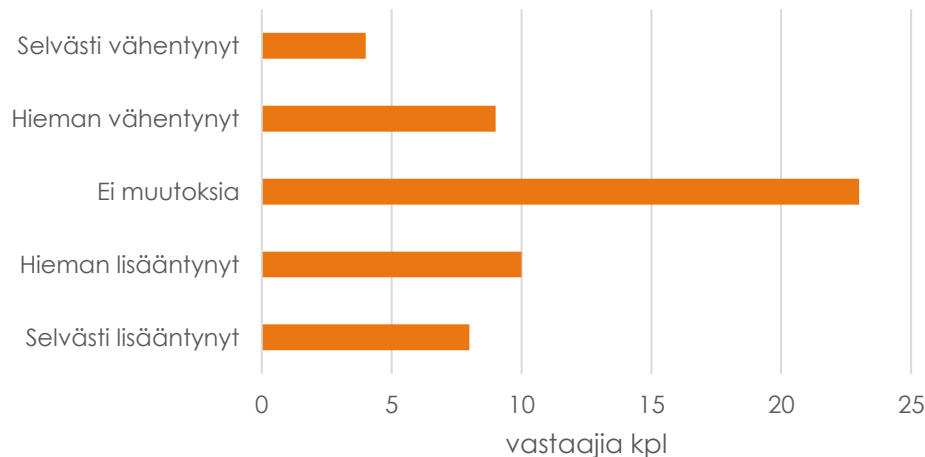
Kuhien koon muutos

Kookkaiden kuhien muutos

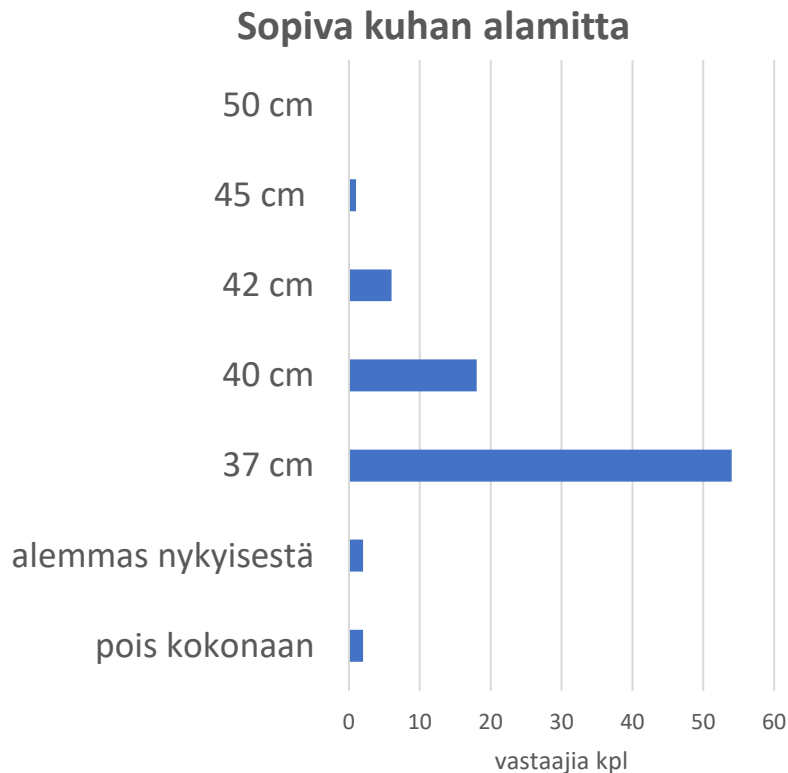

Pienen kuhan määrän muutos

Näkemyksissä
hajontaa

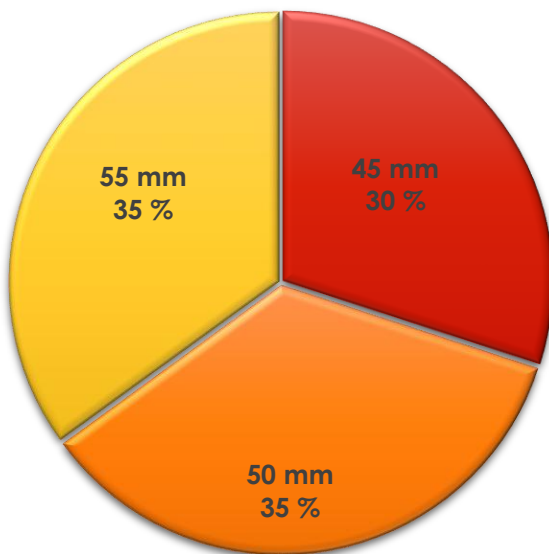
KYSELY KYRÖSJÄRVEN VAPAA- AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

- Valtaosa kyselyyn vastanneista vapaa-ajankalastajista pitää nykyistä 37 cm alamittaa hyvänä

KYSELY KYRÖSJÄRVEN VAPAA-AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

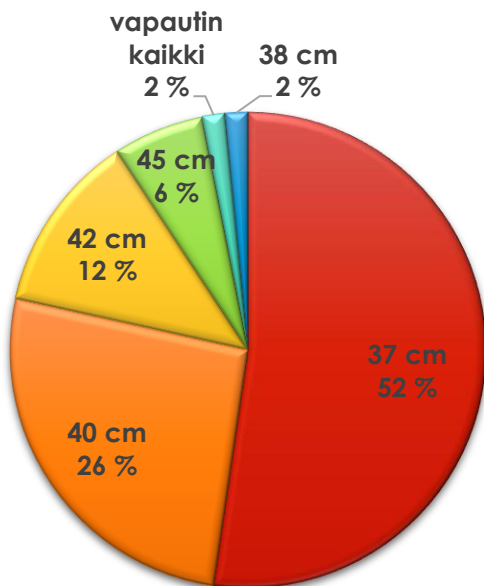
Verkon solmuväli kuhan pyynnissä

- 45 mm alennettua solmuväliä käytetty osittain, vanha verkkokalusto (vähintään 50 mm) käytössä edelleen laajasti

KYSELY KYRÖSJÄRVEN VAPAA-AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

Pääsääntöinen kuhan alamitta
heitto- ja vetouistelussa

- Puolet vapakalastajista hyödyntänyt alennetun alamitan täysin

KYSELY KYRÖSJÄRVEN VAPAA- AJANKALASTAJILLE V. 2024 KALASTUKSESTA

Kalastustapa	Kalastaneita	Osuus	Pyyntipivät	Otettu kuhasaalis				Vapautettu kuhia kpl			Kuhia kpl yhteensä	Vapautettu %
		kalastaneista		kpl	kg	keskipaino g	yksikkösaalis kg/vrk	< 37 cm	> 37 cm	yhteensä		
Vetouistelu	66	79 %	510	508	317	624	0,622	1148	191	1339	1847	72 %
Heittokalastus	41	49 %	503	468	281	600	0,559	1493	182	1675	2143	78 %
Onginta ja pilkintä	26	31 %	151	3	2	667	0,013	22		22	25	88 %
Verkkokalastus	17	20 %	541	226	212	938	0,392	27	2	29	255	11 %
Muut seisovat pyydykset	15	18 %	457	18	12	667	0,026	9		9	27	33 %
Yhteensä	84		2162	1223	824	674		2699	375	3074	4297	72 %

84 vastannutta kalastajaa otti saaliikseen yhteensä n. 1 200 kuhaa ja vapautti n. 3 000 kuhaa. Yksittäisten kalastajien kuhasaaliit vaihtelevat erittäin paljon

KUHAKANNAT 2020-LUVULLA

KALASTETTAVAKSI TULEVAN KUHAVUOSILUOKAN KOKO MÄÄRÄYTYY VARHAIN, PÄÄPIIRTEISSÄÄN POIKASTEN PARIN ENSIMMÄISEN ELINKUUKAUDEN AIKANA.

2020-LUVUN ALUSSA KALASTUKSEN KOHTEENA MM. **VIILEIDEN KESIEN 2015 JA 2017 ILMEISEN HEIKOT VUOSILUOKAT**; SAALISTASO PIENENI JÄRVILLÄ YLEISESTI.

TAANTUMA OLI TILAPÄINEN JA NOPEAKASVUISISSA KANNOISSA SAALIIT NOUSIVAT NOPEASTI HYVÄLLE TASOLLE **LÄMPIMIEN KESIEN 2018–2019 SYNNYTTÄMIEN JA MONIN PAIKOIN ILMEISEN VAHVOJEN VUOSILUOKKIE** ANSIOSTA. NIITÄ ON JO KALASTETTU MUUTAMIA VUOSIA MYÖS **KYRÖSJÄRVESTÄ** ALENNETUN ALAMITAN ANSIOSTA.

VUOSILUOKAN 2020 MERKITYS VIELÄ EPÄSELVÄ, VOI JÄÄDÄ PAIKOIN HIEMAN HEIKOKSI, ALKUKESÄ OLI LÄMMIN, MUTTA HEINÄKUU VIILEÄ (ILMAN KESKILÄMPÖTILA TAMPEREELLA VAIN 15,4 ASTETTA)

MAHDOLLINEN SUPERVUOSILUOKKA 2021 ALKANUT TULLUT JO PYYNNIN KOHTEEKSI NOPEAKASVUISIMMISSA KANNOISSA (ILMAN KESKILÄMPÖTILA HEINÄKUUSSA TAMPEREELLA 20,5 ASTETTA)

VUOSINA 2021–2025 KAIKKI KESÄT VERRATTAIN LÄMPIMIÄ; RUNSAITA KUHASAALIITA ODOTETTAVISSA 2020-LUVUN TOISELLA PUOLISKOLLA JA 2030-LUVUN ALUSSA. KANTOJEN TIHENTYESSÄ RAVINNON TARVE LISÄÄNTYY JA KASVUN HIDASTUMISTA JA KASVAVIA VAIKUTUKSIA RAVINTOKALOJEN KANTOIHIN VOI ILMETÄ ESIMERKIKSI KYRÖSJÄRVESSÄ.

Veden keskilämpötila Längelmävesi Kaivanto, Kangasala

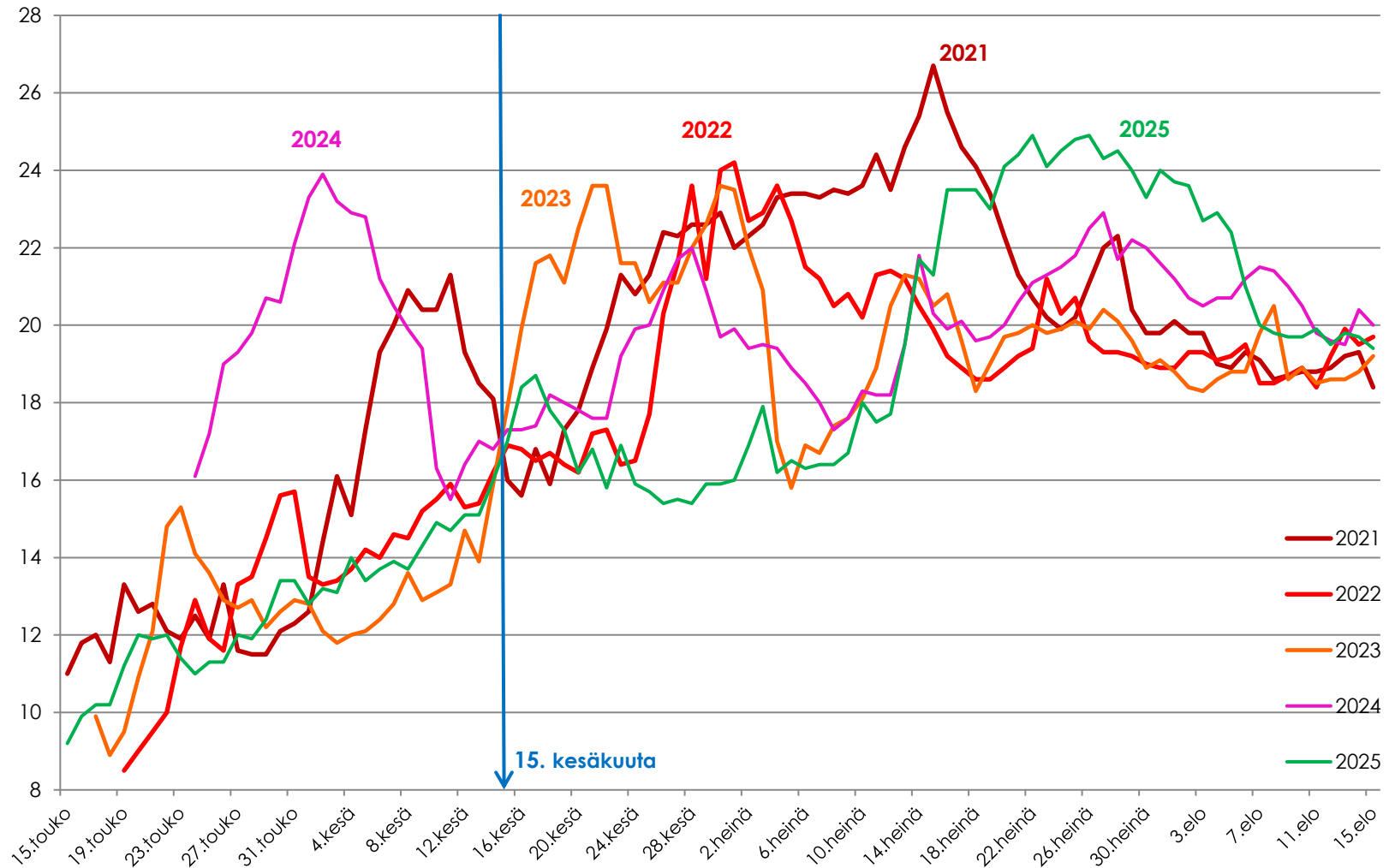
Vertailuna Tampere Härmälän kesä- ja heinäkuun ilman lämpötilojen pitkäaikaiset keskiarvot

KESÄT 2021–2025 KAIKKI KOKONAISUUTENA LÄMPIMIÄ

°C

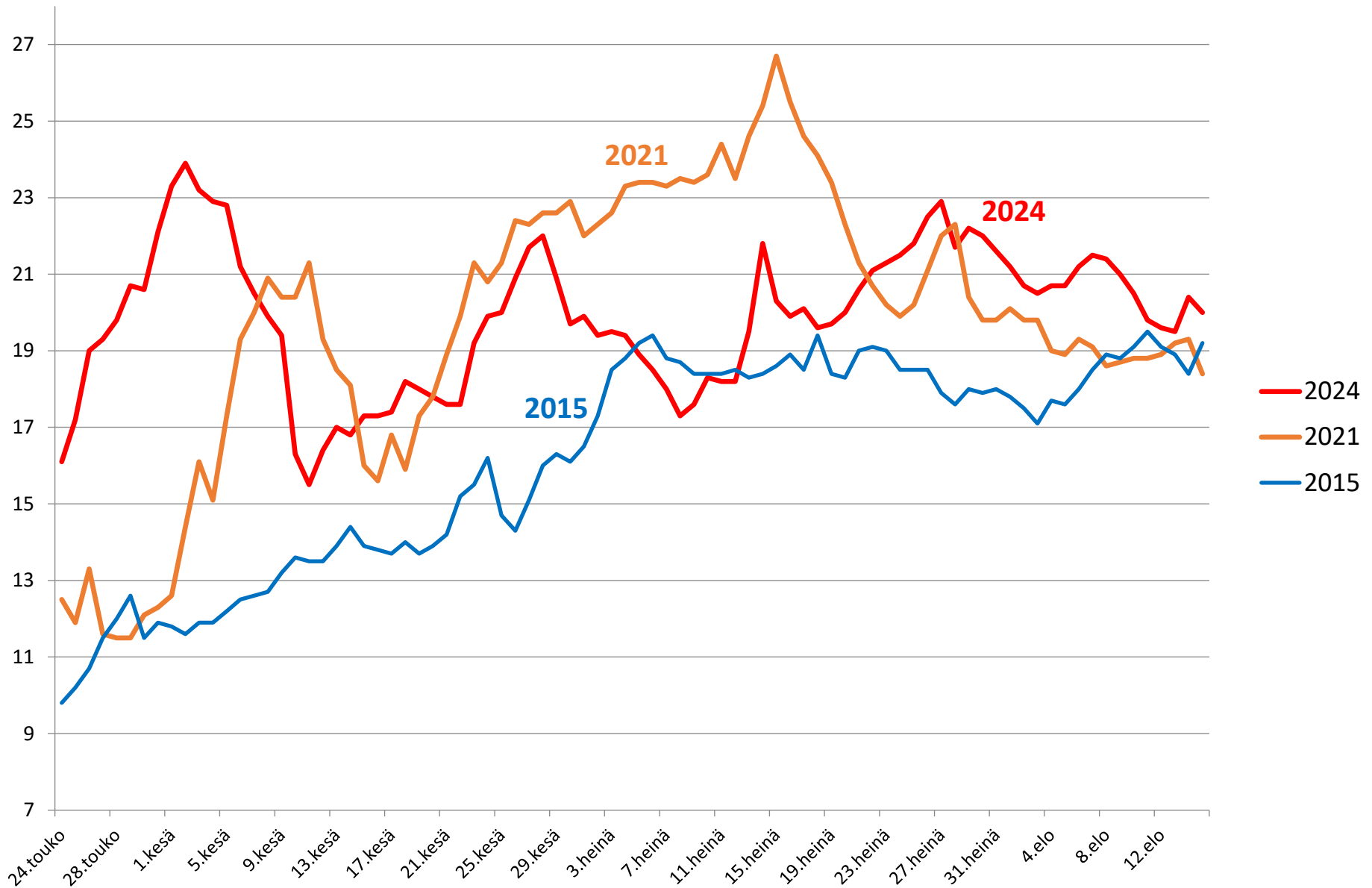
Veden lämpötila 15.5.-15.8., Längelmävesi Kaivanto

Veden lämpötila 2015, 2021 ja 2024 Längelmävesi Kaivanto 24.5.-15.8.

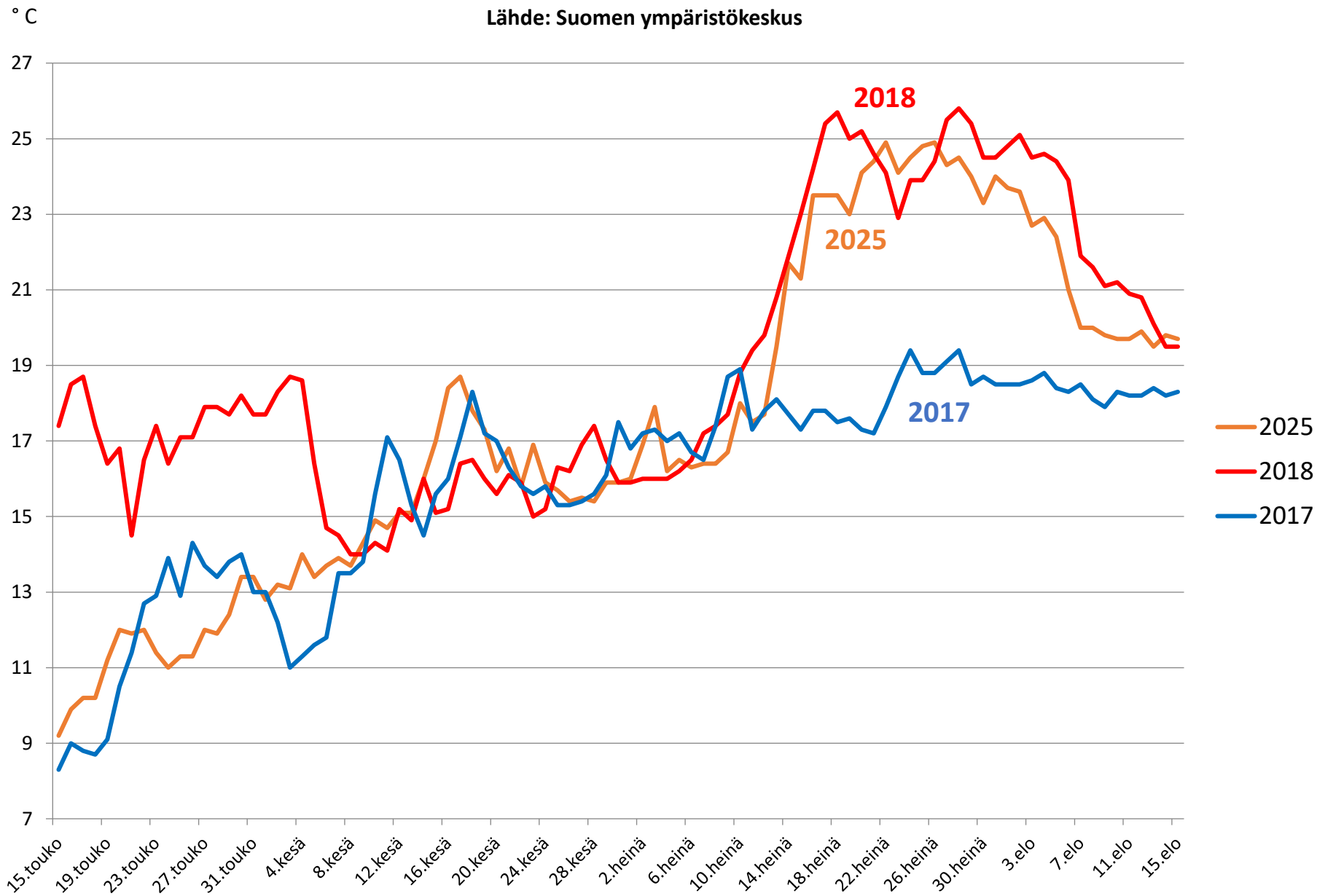
Lähde: Suomen ympäristökeskus

°C

Veden lämpötila 2017, 2018 ja 2025 Längelmävesi Kaivanto 15.5.-31.8.

Lähde: Suomen ympäristökeskus

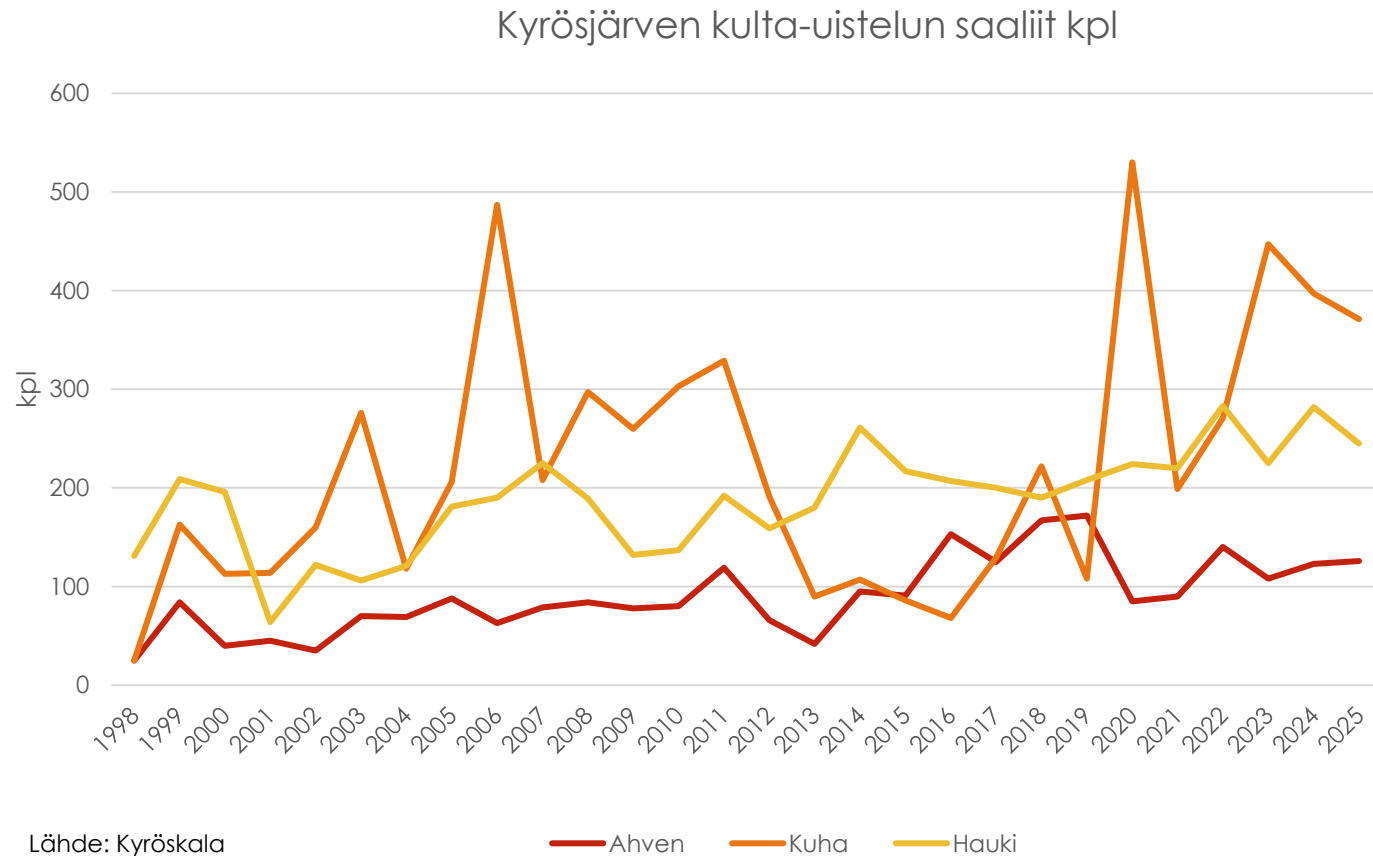
MIKSI KYRÖSJÄRVEN KUHA OVAT OLLEET HIDASKASVUISIA? SPEKULAATIOTA

- Kuhan lisääntyminen onnistuu lähes jatkuvasti hyvin tai kohtalaisesti
- Olosuhteet turhankin suotuisat kuhan pikkupoikasille; hyvä selviäminen 1. elinvuodesta, kannibalismi ja muiden petojen verotus ei riittävää, ahventa on suhteellisen vähän eikä se näe syödä tummassa vedessä kuhanpoikasia, myöskään isommat kuhat eivät syystä taikka toisesta tavoita pikkukuhia riittävästi
- Seurauksena kova ravintokilpailu etenkin 25 – 40 cm kuhilla, joiden biomassassa iso ja ravintokohteiden potentiaalinen valikoima rajallisempi kuin esim. > 50 cm kuhilla
- Tiheän kuhakannan jatkuva paine ravintokalojen kantoihin; eivät pääse riittävässä määrin vahvistumaan; ravinnon laatu ja määrä ei ole optimaalinen
- Veden tummuminen; muikun ravinto ja kasvu huonontunut, kalojen ravintoarvo mahdollisesti heikentynyt?
- Veden tummuminen ja voimakas lämpötilakerrostuneisuus; saalistusongelmia myös kuhalle?
- Säännöstelyn vaikutukset muikku- ja kuorekantoihin
- Massiiviset istutukset vaikeuttivat entisestään ravintotilannetta – ei enää
- Korkea verkon solmuväli suojaasi nimenomaan hidaskasvuisia kuhia, jotka ehtivät lisääntyä monta kertaa ennen poispyyntiä
- Vapaa-ajan pyydyskalastus vähentynyt huomattavasti; kuhakantaa ei enää veroteta tehokkaasti; viime aikoina kaupallinen kalastus kuitenkin vireää, mutta sekin nyt vähentymään päin

Kyrösjärvessäkin on kuitenkin myös melko runsaasti nopeakasvuisia kuhia. Kultajigi-kisa 5.5.2025: 5 parhaalla venekunnalla suurin kuha väh. 80 cm.

KYRÖSJÄRVEN PETOKALOJEN TILANNE EI OLE OLLENKAAN HASSUMPI

MM. UISTELUKISOJEN KOKONAISSAALIIT OVAT KASVANEET, VAIKKA
OSALLISTUJAMÄÄRÄ ON SUPISTUNUT MURTO-OSAAN 2000-LUVUN ALUSTA

ALUSTAVA ARVIO KYRÖSJÄRVEN KALASTUKSEN SÄÄTELYN MUUTOKSEN VAIKUTUKSISTA

Kaupallinen pyynti

- Kuhan kalastus tehostui alkuun entisestään
- Rysät ja pääosin 45 mm verkot käytössä, jonkin verran harvempia
- Kuhasaalis ja yksikkösaalis kasvanut; järkevällä työmäärällä kohtuusaalis
- Alennettua alamittaa hyödynnetty laajasti, kalastajat kokevat säätelymuutoksen positiivisena ja edellytyksenä toiminnan jatkumisen kannalta; "50 mm verkoilla ei saisi bensarahoja", ei paluuta entiseen
- Verkon solmuväliä voisi mieluummin vielä laskea esim. 40 mm, jolloin päästäisiin hyödyntämään paremmin alle 40 cm laihoja kuhia ja muitakin lajeja kuten ahventa
- 37 cm+ kala menee hyvin kaupaksi
- Kaupallinen pyynti on vähentynyt vuosina 2024–2025

Vapaa-ajankalastus

- 45 mm verkkoja otettu osittain käyttöön
- Alennettua alamittaa hyödynnetty suhteellisen laajalti sekä viehekalastuksessa että verkkopyynnissä
- Yleiskalastusoikeuksin tapahtuvan viehekalastuksen määrä ja saalisuus kysymysmerkkinä, merkitys oletettavasti lisääntynyt mm. teknisten apuvälineiden lisääntymisen myötä

MUUTOKSEN VAIKUTUKSIA JA MUITA NÄKÖKOHTIA

- Ei ainakaan vielä isompia muutoksia kuhan kasvussa ja sukukypsyydessä
- Kalastuksen uusi säätelymalli on otettu vastaan enimmäkseen myönteisesti
- Kyrösjärven kalakanta on kehittynyt viime vuosina enemmän positiiviseen kuin negatiiviseen suuntaan
- Kuhavuosisluokkien iso luontainen vaihtelu ja kalastuksen muutokset vaikuttavat merkittävästi saaliiden kehittymiseen; peittää helposti alleen mahdolliset säätelymallin vaihdoksen vaikutukset kalakantoihin, jos sellaisia on vielä varsinaisesti tapahtunut näin lyhyellä aikajänteellä
- Saalisarviot epävarmoja ja aina vain arvioita; paljon tietoa puuttuu ja tiedon luotettavuus vaihtelee paljon
- Nykyisen kaltaisella mallilla on hyvä edetä lähivuodet ja seurata kalastuksen ja kalakantojen kehittymistä
- Tarpeen mukaan säätelyä voidaan edelleen hienosäätää

KIITOS!

